

Κοινό μέτωπο Εκκλησίας της Ελλάδος και Εκκλησίας της Κρήτης για εκκλησιαστική περιουσία και δασικούς χάρτες

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Το ζήτημα της εκκλησιαστικής περιουσίας και οι δασικοί χάρτες βρέθηκαν στο επίκεντρο της [Εκκλησίας της Ελλάδος](#) και της [Εκκλησίας της Κρήτης](#) παρουσία εκπροσώπων του [Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων](#).

Εκ Συνοδικής Αποφάσεως, ληφθείσης στην Συνεδρία της [Διαρκούς Ιεράς Συνόδου](#) της 10ης μηνός Ιανουαρίου 2023 κατόπιν προτάσεως του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος [κ.κ. Ιερωνύμου](#), πραγματοποιήθηκε χθες, Τρίτη 31 Ιανουαρίου 2023, στην Αίθουσα Συνεδριών της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, Συνάντηση - Ημερίδα με γενικό θέμα τα ζητήματα που αφορούν στην [εκκλησιαστική περιουσία](#) και τους [δασικούς χάρτες](#)

Ποιοι παρέστησαν

Εκ της Εκκλησίας της Ελλάδος συμμετείχαν ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος, οι Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί Μητροπολίτες Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως **κ. Βαρνάβας**, Φθιώτιδος **κ. Συμεών** και Καλαβρύτων και Αιγιαλείας **κ. Ιερώνυμος**, ο Αρχιγραμματέυς της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Ωρεών **κ. Φιλόθεος**, ο Γενικός Διευθυντής της Ε.Κ.Υ.Ο. Πανοσιολογιώτατος **Αρχιμανδρίτης κ. Νικόδημος Φαρμάκης**, με υπηρεσιακούς παράγοντες της οικονομικής υπηρεσίας της Εκκλησίας και **ο κ. Θεόδωρος Παπαγεωργίου**, Ειδικός Νομικός Σύμβουλος παρά τη Ιερά Σύνοδο.

Εκ της Εκκλησίας της Κρήτης συμμετείχαν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυδωνίας και Αποκορώνου **κ. Δαμασκηνός** και Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου **κ. Πρόδρομος**, συνοδευόμενοι υπό του Αρχιγραμματέως της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Κρήτης Αρχιμανδρίτου **κ. Νήφωνος Βασιλάκη**, του Νομικού Συμβούλου Αυτής, κ. **Δημητρίου Μηλαθιανάκη** και της Συμβολαιογράφου κ. Ηλέκτρας Σμυρنيωτάκη.

Επίσης παρευρέθησαν ο Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων **κ. Γεώργιος Καλαντζής** και η κ. Αικατερίνη

Γεωργαντά, εκ μέρους του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η τοποθέτηση του Αρχιγραμματέας της Εκκλησίας της Ελλάδος

Στην σύντομη εισαγωγή του ο Θεοφιλέστατος Αρχιγραμματεύς ανέφερε μεταξύ άλλων ότι η Ημερίδα αυτή δεν είναι μια συνήθης επιστημονική Ημερίδα αλλά μια συνάντηση της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Εκκλησίας της Κρήτης με την Πολιτεία και υπηρεσιακούς παράγοντες, η οποία έχει ως στόχο την συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων περί θεμάτων που αφορούν στην εκκλησιαστική περιουσία και τους δασικούς χάρτες. Είναι δε κατά κάποιον τρόπο συνέχεια των συναντήσεων του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου με τον Εξοχώτατο Πρόεδρο της Ελληνικής Κυβερνήσεως κ. Κυριάκο Μητσοτάκη και της Επιτροπής Εκκλησίας και Πολιτείας, θεσμοθετημένου οργάνου της Ελληνικής Πολιτείας.

Η εισήγηση του Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος στην Εισήγησή του με θέμα: «Η παρούσα κατάσταση της εκκλησιαστικής περιουσίας», τόνισε αρχικά ότι «επιθυμία της κοινής πρωτοβουλίας είναι να εκδηλώσουμε κατά τον τρόπο αυτό την συμπόρευση των δύο Εκκλησιών σε μια κοινή γραμμή προβληματισμού και παράλληλο αγώνα για την αξιοποίηση της εναπομείνασας εκκλησιαστικής περιουσίας σε συνεργασία με την Ελληνική Πολιτεία, καθώς ο βασικός στόχος της αξιοποιήσεώς της παραμένει η αφιέρωση της περιουσίας προς όφελος του Λαού μας».

Ακολούθως ανέφερε ότι από την εκλογή του ως Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος επιχείρησε με διάφορους τρόπους να δώσει τα πραγματικά στοιχεία για την αληθή εικόνα της εκκλησιαστικής περιουσίας και της νεώτερης ιστορίας της στο σύγχρονο Ελληνικό Κράτος και να αναδείξει ότι η εναπομείνασα περιουσία της Εκκλησίας ούτε αμύθητη είναι ούτε αποδίδει πόρους και, ως εκ τούτου, οι περί του αντιθέτου διαδόσεις αποτελούν μια στρατευμένη κατασυκοφάντηση της Εκκλησίας που αποβλέπει στον κοινωνικό διχασμό.

Αφού έκανε μνεία ορισμένων διαφωτιστικών παραδειγμάτων, με τα οποία, όπως τόνισε, φαίνεται η διάψευση της εμπιστοσύνης που επέδειξε η Εκκλησία αναφορικά με την τήρηση ορισμένων συμφωνημένων ή νομίμων υποχρεώσεων από το Κράτος,

έθεσε και ορισμένα ζητήματα που επιδέχονται νομοθετικών λύσεων, ώστε να εκκαθαριστεί η ιδιοκτησιακή, πολεοδομική και περιβαλλοντική κατάσταση της ακίνητης εκκλησιαστικής περιουσίας και έτσι να καταστεί σαφές ποια ακίνητα επιδέχονται αξιοποίησής ή είναι ώριμα προς αξιοποίηση και για ποια η προοπτική της ωριμάνσεώς τους βρίσκεται ακόμη μακριά, υπό το παρόν νομοθετικό καθεστώς ή τυχόν συνταγματικές απαγορεύσεις.

Κλείνοντας την Εισήγησή του ο Μακαριώτατος ανέφερε: «Έχουμε πλήρη κατανόηση ότι η επίλυση χρονίων ζητημάτων απαιτεί επίπονο και διαρκή διάλογο και υπακούει στον δικό της πολιτικό χρόνο για κάθε Κυβέρνηση. Είναι εξ ίσου αντιληπτό ότι πρόκειται για ζητήματα μείζονος σοβαρότητας και ιστορικού βάθους, περί των οποίων τα κυβερνητικά όργανα χρειάζονται χρόνο για την ενημέρωση και ορθή εκτίμηση της ουσίας τους. Ωστόσο από την πλευρά μας υφίστανται πλέον κατασταλαγμένες προτάσεις, τις οποίες όλως ενδεικτικώς εξέθεσα ανωτέρω και τις οποίες προτάσεις οι υπηρεσίες της Εκκλησίας της Ελλάδος ομαδοποίησαν και ωρίμασαν μετά από μία δεκαπενταετία επεξεργασίας των προβλημάτων, γεγονός που αποτελεί μία καλή αφετηρία συνεννοήσεως σε ρεαλιστική βάση».

Η εισήγηση του Μητροπολίτη Ρεθύμνης

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου κ. Πρόδρομος, αφού μετέφερε τις θερμές ευχαριστίες του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Κρήτης κ.

Ευγενίου, Προέδρου της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας Κρήτης, ως και πάντων των Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών της Μεγαλονήσου, ανέπτυξε την Εισήγησή του με θέμα: «Εκκλησία Κρήτης - Δασικοί Χάρτες, σκέψεις και προβληματισμοί», μέσω της οποίας κατέθεσε μια συνοπτική ενημέρωση, για τις σκέψεις και τους προβληματισμούς της Εκκλησίας της Κρήτης, όπως συνοδικώς συζητήθηκαν και αποφασίσθηκαν, για το θέμα των Δασικών Χαρτών και των ζητημάτων που ανακύπτουν, σχετικώς προς την διασφάλιση της Εκκλησιαστικής Περιουσίας στην Εκκλησία της Κρήτης.

Αρχικά, αφού τόνισε ότι η ανάρτηση των Δασικών Χαρτών αποτελεί σαφή υποχρέωση της Ελληνικής Πολιτείας και ότι η κατάρτιση του Δασολογίου αποτελεί μια αναγκαία συνθήκη για την προστασία και διαχείριση του δασικού πλούτου και των οικοσυστημάτων της Ελλάδος, ο Σεβασμιώτατος Εισηγητής έκανε συνοπτική αναφορά στο ιστορικό της υπόθεσης των δασικών χαρτών και στα κύρια αιτήματα της Εκκλησίας της Κρήτης, εκ των οποίων τα περισσότερα εκκρεμούν, αν και είχε ζητηθεί η επίλυσή τους μέσω επίσημων υπομνημάτων προς τους αρμόδιους φορείς και αρχές.

Ακολούθως αναφέρθηκε στην διαμορφωθείσα σήμερα κατάσταση στην **Εκκλησία της Κρήτης**, στο ειδικό νομικό καθεστώς της Κρήτης και της Εκκλησίας αυτής αναφορικά με την ιδιοκτησία των δασικών εκτάσεων, καθώς και στην διάκριση μεταξύ αφ' ενός της γεωργικής περιουσίας της Εκκλησίας της Κρήτης, η οποία κινδυνεύει με την συντελεσθείσα κύρωση των δασικών χαρτών, και αφ' ετέρου των δασικών εκτάσεων της. Κατόπιν, παρέθεσε τα κύρια αιτήματα της Εκκλησίας της Κρήτης, τα οποία χαρακτήρισε ως σύννομες προτάσεις, προς διευκόλυνση της προάσπισης των νομίμων δικαιωμάτων της.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου κ. Πρόδρομος, κλείνοντας την εμπεριστατωμένη Εισήγησή του, ανέφερε μεταξύ άλλων τα εξής: *«Με την παρουσία μας σήμερα εδώ ας μην δοθεί η εσφαλμένη εντύπωση ότι η Εκκλησία της Κρήτης ζητεί διακριτική μεταχείριση και προστασία της περιουσίας της έναντι των πολιτών ή άλλων νομικών προσώπων. Εξάλλου, αυτό που έχει αποδειχθεί ιστορικά είναι ότι η περιουσία της είναι περιουσία όλου του λαού. Ως Εκκλησία Κρήτης, προσβλέπουμε ότι η έντιμη Ελληνική Πολιτεία θα αναλάβει την ευθύνη, ώστε να προστατεύσει διαχρονικά όσα η Εκκλησία διαφύλαξε στην ιδιοκτησία της, ανά τους αιώνες, με τις θυσίες και το αίμα των μαρτύρων της. Ευκαιρίες αναστροφής και διαλόγου όπως η σημερινή, αποτελούν σίγουρα ωφέλιμη συνυπάντηση με καλλίκαρπη προοπτική»*.

Μετά την ολοκλήρωση των εισηγήσεων πραγματοποιήθηκε εποικοδομητικός διάλογος μεταξύ όλων των συμμετεχόντων και των εκπροσώπων της Ελληνικής

Κυβερνήσεως και αποφασίσθηκε η περαιτέρω συνεργασία όλων των αρμοδίων παραγόντων προς το συμφέρον της Πατρίδος μας.

Φωτογραφίες: Χρήστος Μπόνης